

پنجشنبه 3 مرداد 1398 - 22 ذی القعدة 1440 - 25 جولای 2019

واگذاری امتیاز بهره برداری از معادن ایران به رویتر انگلیسی در زمان ناصرالدین شاه (1251 ش)

واگذاری امتیاز بهره برداری از معادن ایران به رویتر انگلیسی در زمان ناصرالدین شاه (1251 ش)، یکی از مشهورترین امتیازاتی که در زمان ناصرالدین شاه قاجار و با اصرار میرزا حسین خان سپهسالار، صدر اعظم وقت به بیگانگان داده شد، امتیاز رویتر بود. این امتیاز بین دولت ایران و یک فرد انگلیسی به نام بارون جولیوس رویتر که یک یهودی بود در 24 ماده به امضا رسید. به موجب این قرارداد، امتیاز انحصاری ایجاد راه آهن و استخراج معادن ایران از قبیل ذغال سنگ، آهن، مس، سرب، نفت و به طور کلی هر معدن دیگری را که قابل بهره برداری برای کمپانی باشد به مدت هفتاد سال به رویتر انگلیسی واگذار شد. در این قرارداد خفت بار، رویتر حق داشت به هر اسم و با هر شرایطی که لازم بداند، یک یا چند شرکت جهت انجام امور امتیاز نامه تشکیل دهد؛ اراضی مورد نیاز خود را به طور رایگان دریافت دارد؛ مصالح مورد استفاده rlm&؛ اش را به طور مجانی تحویل گیرد و از پرداخت تمام حقوق و عوارض گمرکی معاف باشد. این قرارداد به علت تخلف در اجرای مفاد آن در زمان تعیین شده و همچنین دخالت روسیه، هرگز به مرحله اجرا نرسید ولی بدنامی آن برای میرزا حسین rlm&؛ خان مشیرالدوله، معروف به سپهسالار، صدر اعظم ناصرالدین شاه ماند. البته دولت ایران بعدها، قرارداد دیگری به عنوان غرامت، با پسر رویتر منعقد کرد و از قبل آن، بانک شاهنشاهی و بانک صنایع و معادن ایران توسط وی تاسیس شد.

حمله منافقین و ارتش بعث عراق به منطقه گنبد غب و سببا، ذهاب در استان کرمانشاه (1367 ش)، در حالی که چندین روز از قبول قطعنامه 598 شورای امنیت توسط جمهوری اسلامی ایران می rlm&؛ گذشت، در بعدازظهر روز سوم مرداد 1367 ش، گروهک تروریستی منافقین به همراه ارتش بعث عراق، هجوم مشترک خود را از طریق سرپل ذهاب به طرف شهر کردند در استان کرمانشاه آغاز کرد. آنان که عملیات خود را با هدف براندازی نظام اسلامی آغاز کرده بودند، وضعیت نظامی ایران را از هم پاشیده ارزیابی نموده، اوضاع داخلی کشور را آسیب rlm&؛ پذیر می rlm&؛ دانستند. از این رو، منافقین می rlm&؛ پنداشتند با یک ضربه و شوک نهایی، نظام جمهوری اسلامی فرو خواهد ریخت و این تنها فرصت آنها است. این مزدوران کوردل چنان به وعده rlm&؛ های دشمنان قسم خورده انقلاب اطمینان پیدا کرده بودند که جمع rlm&؛ بندی نهایی درباره نظام آتی ایران را به چند روز بعد در میدان آزادی تهران موکول نمودند. این عملیات که فروغ جاویدان نام گرفته بود، با مقاومت دلاورمردانه بسیجیان و نیروهای مردمی، به حماسه غرورآفرین مرصاد تبدیل شد و طومار ننگین منافقین را درهم پیچید.

تصویب قانون کاپیتولاسیون (1343 ش)، در تاریخ ایران، حق قضاوت کنسولی یا کاپیتولاسیون چند بار به بیگانگان اعطا شده است. شاه سلطان حسین صفوی و فتحعلی شاه (پس از شکست در جنگ ترکمانچای)، از این امتیاز برای حفظ تاج و تخت خود استفاده نمودند تا از اشغال پایتخت توسط بیگانگان جلوگیری کنند. با این حال این عمل به قدری در نظر مردم قبیح جلوه می کرد که این پادشاهان به عنوان خائنین به ایران در تاریخ ثبت شده اند. اما باید گفت مفتضحانه ترین تصویب لایحه کاپیتولاسیون در زمان محمدرضا شاه رخ داد که در مجلس و آن هم در زمانی اعطا می گردید که اکثر مردم بیدار شده بودند. سردمداران مملکت در ازای دریافت دویست میلیون دلار وام مرتکب چنین خیانتی شدند. درواقع شاه در مقام شخص اول کشور در حالی این ننگ را احیا می کرد که چندی قبل لغو شده بود. با سفر شاه به امریکا در تیرماه ۱۳۴۳ ش و مذاکراتی که صورت گرفت، امریکا اعطای کمک های نظامی را به وضع مقرراتی در زمینه مسائل قضایی منوط کرد و شاه نیز برای دریافت دویست میلیون دلار کمک نظامی، به امریکا قول مساعد داد. پس از بازگشت شاه از امریکا، لایحه کاپیتولاسیون در مجلس سنا طرح گردید. در سوم مردادماه ۱۳۴۳ ش مجلس سنا جلسه فوق العاده ای تشکیل داد تا به بررسی لایحه ای چندفوریتهی بپردازد. این جلسه از صبح تا نیمه شب ادامه داشت و سرانجام در نیمه شب، لایحه کاپیتولاسیون مطرح گردید. حسنعلی منصور نخست وزیر وقت، برای طرح لایحه تقاضای فوریت کرد. مجلس سنا وارد شور گردید و جلسه سرانجام ساعت دوازده شب خاتمه یافت. در این جلسه، عده ای از سناتورها ناراضی بودند ولی نمی توانستند ناراضیتهای خود را ابراز نمایند. پس از این، لایحه در تاریخ بیست و یکم مهرماه ۱۳۴۳ ش در مجلس شورای ملی نیز مطرح شد و در غیاب رئیس مجلس و ۲۵ تن از نمایندگان، به تصویب رسید. لایحه مزبور با هفتاد و چهار رأی موافق و شصت و یک رأی مخالف تصویب گردید. لایحه کاپیتولاسیون سرانجام سه ماه پس از پیروزی انقلاب اسلامی، با تصویب شورای انقلاب و دولت موقت، لغو گردید.

گذشت ایت الله عطارالله عطار، دی استاد اخلاق و نه هشتگ، رسته دینه، (1393 ش)، عزیرالله عطار دی قوچانی از دانشمندان محقق و نویسندگان متبع معاصر بود، وی حدود سال 1352 قمری در شهرستان قوچان دیده به جهان گشود. پس از پشت سر گذاشتن دوران کودکی اولیات و ادبیات را در قوچان سپس در مشهد مقدس و نقاط دیگر سطوح متوسط و عالی را به پایان رسانیده و از محضر پرفیض آیات عظام مرحوم آقای میلانی و دیگران استفاده کامل کرده و در فکر به دست آوردن موارث علمی و تراث بزرگان قدمای دینی افتاده و برای نیل به آن هدف مسافرت های عیدیه rlm&؛ ای به کشورهای آسیای پاکستان و هندوستان و کشمیر و غیره نموده و از کتابخانه

بابان تألیف تفسیر مشتمه، "مجمع البيان" توسط علامه "طبرسی" (536 ق)، تفسیر مجمع البیان نوشته‌ی علامه شیخ طبرسی یکی از مفسرین بزرگ قرآن است. وی از علمای مشهور ایران بود که به خاطر فضیلت، درست‌کاری و امانت داری در علوم فقه، حدیث و تفسیر به امین الاسلام، یعنی امانت دار اسلام شهرت یافت. تفسیر مجمع البیان که از تفاسیر مهم قرآن می‌باشد، تفسیری مرجع و قابل استفاده برای دانشمندان مسلمان بوده و هست. این تفسیر بارها چاپ شده و ترجمه‌ی فارسی این تفسیر، در سی جلد موجود است.

سقوط حکومت "نننه موسولینی" دیکتاته، ایتالیا در حین جنگ جهانی دوم (1943م) بنیتو موسولینی پس از آن که در انتخابات حزب فاشیست ایتالیا به پیروزی رسید، توانست با جلب رضایت ویکتورامانوئل سوم پادشاه وقت ایتالیا، به نخست‌وزیری آن کشور دست یابد. او در اندک زمانی، مخالفان خود را سرکوب کرد و کشور را تحت سلطه حزب فاشیست درآورد. با روی کار آمدن هیتلر در آلمان، موسولینی به آلمان نزدیک شد و در سال 1939م حمایت رسمی خود را از هیتلر در جنگ جهانی دوم اعلام کرد. وی در سال 1940 آشکارا، ارتش ایتالیا را وارد صحنه‌ی جنگ جهانی نمود، اما پس از یک رشته پیروزی‌ها و شکست‌ها، سرانجام ایتالیا در سال 1943م توسط متفقین اشغال شد. این امر باعث شد تا پادشاه ایتالیا در 25 ژوئیه 1943م موسولینی را از نخست‌وزیری خلع کند. (ر.ک؛ 28 آوریل)

های بزرگ نظام حیدرآباد و موزه سالار جنگ در حیدرآباد دیدن و از کتابخانه‌ی علامه سید حامد حسین صاحب عیقات در لکنه بازدید کرده و مقادیر بسیاری از ذخایر علمی به دست آورده و در این راه تلاش‌های فراوانی کرده و متحمل شداید بسیاری گردیده است. نخستین کار منتشر شده استاد، استخراج غلط نامه فروع کافی است که در سال 1334 به انجام رسیده و منتشر شده است. مرحوم استاد علی اکبر غفاری در این باره چنین نگاشته است: «هذا و أشکر جمیل مساعی شقیقی الفاضل الشیخ عزیزالله العطاردی حیث عاضدنی فی تصحیحه المطبعی فشرک له ثم شکر». در سال 1342 ایران را به مقصد نجف اشرف ترک کرد و در آن سامان با علامه امینی آشنا شد. سفرهای استاد عطاردی از سال 1344 با مشرف شدن به مکه و مدینه آغاز می‌شود و پس از آن، سفرهای متعدّد به کشورهای هند، پاکستان، افغانستان، یمن، مصر، سوریه، لبنان، انگلستان، فرانسه، بلژیک، آلمان، ترکیه، روسیه، ازبکستان، تاجیکستان و ترکمنستان در طول 24 سال برای وی ره آوردهای علمی و فرهنگی فراوان داشته است. برخی کتاب‌های منتشر شده آیت الله عزیزالله عطاردی قوچانی به شرح زیر است: به عربی 1- مسند الامام امیر المؤمنین (ع) 2- مسند فاطمه الزهرا (س) (چاپ شده) 3- مسند الامام مجتبی (ع) (چاپ شده) 4- مسند الامام الحسین شهید (ع) 5- مسند الامام الباقر (ع) (چاپ شده) 6- مسند الامام الصادق (ع) 7- مسند الامام کاظم (ع) (چاپ شده) 8- مسند الامام الرضا (ع) (چاپ شده) 9- مسند الامام الجواد (ع) (چاپ شده) 11- مسند الامام الهادی (ع) (چاپ شده) 12- مسند الامام العسکری (ع) (چاپ شده) 13- اخبار الامام المهدی 14- کتاب ماروی عنهما (الباقر و الصادق) 15- کتاب ماروی حسن احدهما (الباقر و الصادق) 16- کتاب المضمرات و المرفوعات 17- رجال العروس (چاپ نشده) 18- غریب الحدیث (چاپ شده) 19- معجم البلاد و الامکنه 20- مصادر تاج العروس 21- اخبار هارون الرشید 22- اخبار المأمون 23- تاریخ خراسان در بیست و پنج هزار عنوان 24- تاریخ بجزستان در یک هزار عنوان 25- دعبل الخزاعی شاعر اهل البيت 26- موسوعة الشيعة الامامیه 27- اللغات الفارسیة فی الحدیث و الادب العربی 28- الشریف الرضی مؤلف نهج البلاغه (چاپ شده) 29- اللغات الفارسیة فی تاج العروس (چاپ شده) 30- العطار دیون فی الحدیث و التاریخ و الادب به فارسی: 31- اخبار و آثار امام رضا (ع) (چاپ شده) 32- راویان امام رضا (ع) (چاپ شده) 33- ادعیه و زیارات مرویه از امام رضا (ع) (چاپ شده) 34- تاریخ آستان قدس رضوی (چاپ شده) 35- جوامع الحکم یا سخنان کوتاه امام رضا (ع) (چاپ شده) 36- فهرست راویان و یاران امام رضا (ع) (چاپ شده) 37- تاریخ مشهد مقدس 38- فرزندان و برادران امام کاظم (ع) (چاپ شده) 39- امیر المؤمنین (ع) و نهج البلاغه 40- اجازت نهج البلاغه (چاپ شده) 41- زندگی حضرت عبدالعظیم و مسند او (چاپ شده) 42- فرهنگ خراسان 43- فرهنگ سیستان 44- جغرافیای خراسان 45- زندگی سیده نفسیه (چاپ شده) 46- فهرست تفسیر گازر (چاپ شده) 47- خراسان و نهج البلاغه (چاپ شده) 48- پاسخ به شبهات وارده درباره نهج البلاغه (چاپ شده) 49- سیری در کتابخانه‌های هند و پاکستان 50- مخطوطات فارسی در مدینه منوره (چاپ شده) 51- آثار علمای خراسان در کتابخانه‌های جهان 52- گردآورندگان سخنان علی (ع) قبل از سید رضی 53- تاریخ فرهنگی و سیاسی خبوشان 54- فرهنگ جغرافیایی شاهنامه 55- حکمت و ادب در شاهنامه 56- خداشناسی و دین در شاهنامه 57- لغات عربی در شاهنامه 58- زن در شاهنامه 59- سفرنامه عطاردی 60- مشایخ حدیث در جماران طرشت (درشت) و کلین (چاپ شده) 61- ترجمه مقتل الحسین (ع) تألیف سید عبدالرزاق مقرر (چاپ شده) 62- ترجمه زندگانی زید شهید تألیف مقرر (چاپ شده) 63- ترجمه زندگانی امام سجاد (ع) تألیف مقرر (چاپ شده) 64- ترجمه اعلام الوری تألیف امین الاسلام طبرسی (چاپ شده) 65- ترجمه کتاب الغارات تألیف محمدبن ابراهیم ثقفی (چاپ شده) 66- ترجمه کتاب مشکوة الانوار تألیف طبرسی (چاپ شده) 67- ترجمه جلد پانزده بحار الانوار تألیف علامه مجلسی (چاپ شده) 68- ترجمه کتاب الارض و التربة الحسینیة (چاپ شده) 69- ترجمه النصایح الکافیة تألیف محمدبن عقیلی حصرمی (چاپ شده) 70- ترجمه مواعظ صدوق (چاپ شده). تصحیح متون علمی، ادبی و تاریخی (چاپ شده) 71- تصحیح و مقابله نهج البلاغه با نسخه‌های قرن پنجم و ششم (چاپ شده) 72- تصحیح و مقابله شرح نهج البلاغه تألیف قطب الدین راوندی کاشانی (چاپ شده) 73- تصحیح و مقابله شرح نهج البلاغه تألیف قطب الدین کیزری بیهقی (چاپ شده) 74- تصحیح و مقابله شرح نهج البلاغه از علی بن ناصر سرخسی (چاپ شده) 75- تصحیح و مقابله شرح نهج البلاغه از اعلام قرن ششم هجری (چاپ شده) 76-

تصحیح و مقابله کتاب التدوین فی اخبار قزوین تألیف رافعی قزوینی (چاپ شده) 77- تصحیح و مقابله کلمات مکنونه تألیف فیض کاشانی (چاپ شده) 78- تصحیح کتاب اشراق السیاحه یا جغرافیای خراسان از جواد خراسانی (چاپ نشده) 79- تصحیح جغرافیای نیمروز تألیف مهندس ذوالفقار کرمانی (چاپ نشده) 80- مقدمه چاپ استناد نهج البلاغه تألیف امتیاز علی خان عرشی هندی، (چاپ شده) 81- تصحیح تقریرات خواجه رشیدالدین فضل الله به قلم علامه حلی. وی سوم مرداد ماه در سن ۸۶ سالگی دار فانی را وداع گفت.